

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсової роботи з дисципліни
«Фінансовий аналіз»
для здобувачів вищої освіти
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма (спеціалізація) «Облік і аудит»
освітній ступінь «магістр»

2022

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз» для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітнім ступенем «магістр» / Укл. Панченко О.М., Запоріжжя: ЗНТУ, 2022. – 50 с.

Укладач: О.М.Панченко, к.е.н, доцент

Рецензент: к.е.н., доцент Л.В.Таратута

Відповідальний
за випуск: к.е.н, доцент О.Г. Лищенко

Затверджено
на засіданні кафедри
«Облік і оподаткування»
Протокол № 1
від «29» серпня 2022 р.

Рекомендовано до видання
НМК факультету економіки
управління
Протокол № 37
від «29» серпня 2029 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
1.Завдання на курсову роботу	8
2. Організаційні вказівки до виконання курсової роботи	10
3. Методичні вказівки до підготовки розділів курсової роботи	12
4. Вказівки щодо оформлення курсової роботи	30
5. Вказівки щодо захисту курсової роботи	40
6.Рекомендована література	42
Додаток А. Приклад оформлення титульного листа	44
Додаток Б. Приклад завдання на курсову роботу студенту	45
Додаток В. Приклад оформлення реферату на курсову роботу студенту	47
Додаток Д. Приклад оформлення змісту на курсову роботу студенту	48
Додаток Ж. Приклад оформлення Вступу	49
Додаток К. Приклад оформлення Висновків та пропозицій	50

ВСТУП

Сучасна система національної вищої освіти у галузі обліку та оподаткування спрямована на підготовку кваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, компетентного, який вільно володіє професією та орієнтується в суміжних галузях діяльності. Одним із шляхів вирішення зазначеного завдання є орієнтація змісту й організації навчання на формування у здобувачів вищої освіти необхідних професійних компетенцій, зокрема, щодо навичок ефективної самостійної роботи. Тому під час вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз» поряд з аудиторними заняттями підвищена увага приділяється організації самостійної роботи студентів по виконанню курсової роботи.

Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України курсова робота є кваліфікаційною роботою, що відображає рівень сформованості теоретичних знань та практичних навичок здобувача вищої освіти з встановленої дисципліни, його готовність до самостійної професійної діяльності. Така робота показує загальноосвітню та фахову зрілість випускника, вміння його діалектично мислити, працювати з науковими джерелами, творчо застосовувати набуті знання при розв'язанні тих чи інших практичних завдань.

Курсова робота виконується на завершальному етапі вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз».

Метою написання курсової роботи «Фінансовий аналіз» є активізація засвоєння студентами теоретичних знань, опанування методів та прийомів фінансового аналізу, формування у них здатності до самостійної роботи з нормативно-правовими актами, навчальною на науковою літературою та практичних навичок щодо інтерпретації результатів аналізу фінансової звітності підприємства. Зміст завдань на курсову роботу спрямований на стимулювання у здобувачів прагнення до наукового пошуку, розвиток навичок самостійної роботи над проблемними питаннями, створення умов для професійного зростання та самовдосконалення.

Здобувач вищої освіти має набути наступні компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу,

контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності:

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні компетентності:

СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

очікувані програмні результати навчання:

ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПР02. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і

потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

ПР06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

ПР07. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання.

ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ПР18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.

ПР19. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

У методичних вказівках містяться необхідні вимоги до тематики, структури, змісту, обсягу та оформлення дипломної роботи для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» другого (магістерського) рівня усіх форм навчання.

Нормативною та методичною базою написання методичних вказівок стали:

- Рекомендації до складання та оформлення навчально-методичної літератури / Укл. С.Т.Яримбаш, О.ФБичевий, А.В.Пархоменко, В.Л.Грешта, А.Г.Симонова, О.В.Коваленко, С.І.Шило, О.О.Каплієнко, О.С.Калюжна, О.В.Лапкіна, П.В.Сахно, Н.Л.Ніколаєва. Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. 38 с.;

- ДСТУ 3008-95. «Документація. Звіт у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»;

- ДСТУ 3582:2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові».

Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / ДСТУ 8302:2015. Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНД-НЦ», 2016. 17 с.

Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка», 2019. 59 с.

Положення про перевірку в Національному університеті «Запорізька політехніка» кваліфікаційних випускних робіт (дипломних робіт/проектів) здобувачів вищої освіти на академічний плагіат / Укладачі: С.Б. Беліков, В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, , О.М. Стеценко, П.В. Сахно, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Є.О. Фасоль, О.В. Шепель, Л.М. Шило, О.С. Калюжна, Т.М. Ситнікова, Р.І. Кучерук. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка», 2019. 5 с.

Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти в Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Т.М. Ситнікова, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка», 2019. – 34 с.

Наказ №253 від 29.06.21 «Про введення в дію Кодексу академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка».

1. ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

Курсова робота (далі – КР) передбачає розв’язання студентами наступних завдань.

1) Розкриття теоретичного питання з визначеної теми.

2) Проведення аналізу фінансової звітності базового (досліджуваного) підприємства за наведеною у цих вказівках методикою.

Студентам надається право вибору теми КР з наведеного переліку. Також студент має можливість запропонувати власну тему за погодженням з завідувачем кафедри та науковим керівником. Недопустимим є вибір двома студентами однакової теми.

Вибір теми КР та базового підприємства для проведення аналізу фінансової звітності має бути обумовленим наступними критеріями:

- відповідає тематичної спрямованості наукових досліджень кафедри;

- є продовженням наукових досліджень студента, що були розпочати під час опанування попередніх дисциплін професійного циклу;

- є частиною дипломної (магістерської) роботи з обраної теми;

- результати будуть використані для підготовки наукових статей, доповідей до науково-практичних студентських конференцій.

Перелік тем курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз»

1. Фінансовий аналіз в системі управління підприємством.
2. Поняття та методи фінансового аналізу.
3. Методи та показники оцінки фінансового стану підприємства.
4. Аналіз фінансового стану підприємства.
5. Аналіз фінансового стану комерційного банку.
6. Аналіз фінансової стійкості підприємства.

7. Аналіз фінансової стійкості комерційного банку.
8. Аналіз кредитоспроможності підприємства.
9. Методи оцінки ефективності використання майна підприємства.
10. Аналіз структури капіталу підприємства.
11. Факторний аналіз динаміки прибутковості підприємства.
12. Система показників рентабельності підприємства та методи їх оцінки.
13. Особливості оцінки фінансового стану суб'єктів малого підприємництва.
14. Фінансовий аналіз в аудиті.
15. Експрес-аналіз фінансового стану підприємства.
16. Аналіз необоротних активів підприємства.
17. Аналіз оборотних активів підприємства.
18. Фінансовий аналіз дебіторської заборгованості.
19. Фінансовий аналіз кредиторської заборгованості.
20. Фінансовий аналіз оборотних активів підприємства.
21. Аналіз руху грошових коштів на підприємстві.
22. Аналіз товарно-матеріальних активів.
23. Оцінка дохідності (рентабельності) підприємства.
24. Аналіз показників ліквідності підприємства.
25. Оцінка платоспроможності підприємства.
26. Аналіз ділової активності підприємства.
27. Аналіз фінансових результатів підприємства.
28. Аналіз та оцінка вірогідності банкрутства підприємства.
29. Факторний аналіз формування та розподілу прибутку підприємства.
30. Факторний аналіз і шляхи максимізації прибутку від операційної діяльності.
31. Факторний аналіз динаміки прибутковості підприємства
32. Аналіз реалізації та рентабельності продукції.
33. Аналіз власного капіталу підприємства.
34. Особливості аналізу прибутковості підприємства в умовах інфляції.
35. Аналіз динаміки і структури статей Балансу.
36. Аналіз динаміки і структури статей Звіту про фінансові результати.

37. Аналіз динаміки і структури статей Звіту про рух грошових коштів.
38. Аналіз ділової активності підприємства.
39. Аналіз ефективності фінансового важеля.
40. Аналіз чистого оборотного капіталу.

Разом із вибором теми КР визначається та погоджується з керівником мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після затвердження теми науковий керівник разом зі студентом складають Завдання на курсову роботу (Додаток Б) у якому формують план (графік) підготовки та виконання КР із зазначенням послідовності і строків виконання окремих розділів (табл. 2.1). Завдання є основою для організації та контролю поточного та кінцевого етапів виконання КР відповідно до графіку навчального процесу.

Таблиця 2.1 – План (графік) виконання КР

№ з/п	Етапи курсової роботи	Зміст етапу	Термін виконання етапів роботи
1	2	3	4
1.	Підготовчий	Вибір теми КР. Погодження теми КР з завідувачем кафедри та науковим керівником. Складання та погодження з керівником плану (графіку) підготовки та виконання КР із зазначенням послідовності і строків виконання окремих розділів.	
2.	Ознайомчий	Вивчення вимог до змісту та оформлення КР, консультація з керівником курсової роботи щодо збору необхідних для написання роботи матеріалів з теми дослідження	

Продовження табл.2.1

3.	Основний	Опрацювання літературних джерел, здійснення та інтерпретація розрахунків, написання тексту КР, систематизація додатків	
4.	Підсумковий	Оформлення КР згідно з вимогами. Захист КР відповідно до графіку навчального процесу.	

КР, яка має порушення вимог до її структури, оформлення та змісту не приймається та повертається для усунення недоліків. КР, до якої є зауваження, повинна бути доопрацьована у відповідності до відзначених недоліків та надана на повторній розгляд у зазначений загальний термін.

Наукове керівництво курсовою роботою здійснюється в індивідуальному порядку призначеним викладачем кафедри обліку і оподаткування.

Обов'язки керівника курсової роботи від кафедри:

- консультація студентів з метою уточнення змісту завдань КР, її оформлення та захисту;
- здійснення контролю за якістю та своєчасним виконанням студентом КР відповідно до графіку навчального процесу;
- підготовка рецензії до КР.

Обов'язки студента:

- до початку написання роботи одержати від керівника, призначеного кафедрою, консультації щодо уточнення змісту, вимог до якості виконання завдань КР, її оформлення та захисту;
- скласти та погодити з керівником план (графік) підготовки та виконання КР із зазначенням послідовності і строків виконання окремих розділів.
- якісно та у повному обсязі виконувати всі завдання КР відповідно до даних методичних вказівок та уточнень керівника;

- своєчасно повідомляти керівника від кафедри про виникнення труднощів з виконанням КР та отримувати відповідні консультації;
- згідно з вимогами до змісту та оформлення скласти КР, подати її керівнику на рецензування;
- захистити перед комісією у складі викладачів кафедри обліку і оподаткування у визначений термін.

3.МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПІДГОТОВКИ РОЗДІЛІВ КУРСОВОЇ РОБОТИ

КР повинна бути написана гарною літературною державною мовою, мати певну логічну побудову, послідовність та закінченість. КР повинна бути правильно оформлена, а її текст ретельно зредагований.

Обсяг КР – 35-40 стандартних сторінок формату А4(210 x 297 мм).

Рекомендується така структура КР:

- Титульний лист (Додаток А);
- Завдання (Додаток Б);
- Реферат (Додаток В);
- Зміст (Додаток Д);
- Вступ – 1 – 1,5 арк. (Додаток Ж);
- Теоретична частина – 8-10 арк.;
- Практична частина – 15-20 арк.;
- Висновки та пропозиції - 1-2 арк. (Додаток К);
- Перелік використаних джерел;
- Додатки.

Структурні елементи КР мають відповідати наступним вимогам.

Титульний лист

Титульний лист є першою сторінкою КР та має бути складений відповідно до Форми № 17

Слово «КУРСОВА РОБОТА» пишуть (друкують) великими літерами посередині рядка **жирним шрифтом**. Назву роботи пишуть (друкують) великими літерами **жирним шрифтом**. Переноси слів у заголовках титульного листа не допускається.

Завдання на курсову роботу є документом, що визначає обсяги і порядок виконання роботи. Бланк завдання на КР оформлюється на типографських бланках, виконаних на двох сторінках аркуша, і розміщується після титульного листа.

Реферат призначений для попереднього ознайомлення з КР. Реферат має бути розміщений безпосередньо за завданням на КР, починаючи з нової сторінки.

Реферат повинен містити: відомості про обсяг курсової роботи, текст реферату, перелік ключових слів. Обсяг реферату не повинен перевищувати однієї сторінки (Додаток В).

До відомостей про обсяг курсової роботи включають: кількість сторінок, кількість ілюстрацій, таблиць, джерел інформації та додатків.

Текст реферату повинен відображати стисло інформацію про об'єкт виконання та основний зміст КР у такій послідовності:

- відомості про обсяг курсової роботи (кількість сторінок, таблиць, рисунків, літературних джерел, додатків);
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мета роботи;
- завдання роботи;
- методи дослідження;
- основні положення роботи по розділам;
- перелік ключових слів.

Текст реферату на пункти не поділяють.

Перелік ключових слів

Ключовими словами називаються слова або словосполучення з тексту КР, які з точки зору інформаційного пошуку несуть основне смислове навантаження про зміст КР. Перелік ключових слів повинен включати 5-7 слів (словосполучень) у називному відмінку, виконаних у рядок через кому, великими літерами.

Зміст

Зміст – це перелік складових частин КР. Розташовується зміст безпосередньо після реферату, починаючи з нової сторінки. Найменування структурних елементів курсової роботи друкують великими літерами. Найменування підрозділів та пунктів (підпунктів) записують малими літерами з першої великої. Найменування розділів,

підрозділів та пунктів (підпунктів) указують разом з їх порядковими номерами.

Номери сторінок, на яких розміщується початок елементів, мають бути розташованими один під одним.

Вступ

У вступі обґрунтовують актуальність і практичну значущість обраної теми КР. Розкриваються об'єкт, предмет, мета, завдання, методи, інформаційна база дослідження.

Текст вступу рекомендується корегувати в останню чергу, коли робота практично готова, оскільки саме тоді легше обґрунтувати подані в роботі пропозиції та практичні рекомендації.

Перший розділ КР – теоретичний. У розділі необхідно навести критичний огляд наукової думки і нормативної бази щодо стану об'єкта дослідження та докладно розкрити питання організації (етапів), діючих методик, методів, інструментарію фінансового аналізу, технологію здійснення розрахунків фінансових показників відповідно до обраної теми КР.

При здійсненні огляду літературних джерел слід суворо дотримуватися етики цитування (посилання на використані джерела), демонструвати самостійність суджень при викладенні матеріалу та не допускати плагіату.

Розділ необхідно завершити коротким висновком, у якому викласти стисле узагальнення результатів теоретичних напрацювань з обраної теми.

Другий розділ КР – практично-аналітичний. У розділі студент має продемонструвати вміння застосовувати теоретичні знання, набуті під час вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз», для проведення аналізу фінансової звітності базового (досліджуваного) підприємства. Бажано ілюструвати текст графічними матеріалами: схемами, графіками, діаграмами тощо.

Фінансовий аналіз проводиться на основі показників фінансової звітності за три звітних періоди.

Другий розділ складається з двох підрозділів.

2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства.

2.2. Аналіз фінансового стану досліджуваного підприємства.

У підрозділі 2.1. (до 5 сторінок) необхідно розкрити загальну організаційно-економічну характеристику суб'єкта господарювання,

навести інформацію про найменування суб'єкта господарювання, період його заснування, організаційно-правову форму господарювання, організаційно-виробничу структуру та основні види діяльності, їх характеристику тощо за погодження з керівником.

У підрозділі 2.2. проводять аналіз фінансового стану досліджуваного (базового) підприємства. Слід зазначити, що не існує єдиної, універсальної методики фінансового аналізу. На практиці, головним критерієм вибору конкретних методів, прийомів, порядку проведення розрахунків показників є прикладні мета та завдання фінансового аналізу у кожному окремому випадку.

Ці методичні вказівки містять аналітичний інструментарій **обов'язковий** для опрацювання студентами у підрозділі 2.2 КР з метою опанування основних понять дисципліни «Фінансовий аналіз».

На розсуд студента, за погодженням з науковим керівником, залежно від особливостей господарської діяльності досліджуваного підприємства та наукової допитливості здобувача вищої освіти зміст завдань, методів, показників фінансового аналізу може бути розширено.

Наведені форми аналітичних таблиць носять рекомендаційний характер та можуть бути уточнені за погодженням з керівником.

Аналіз фінансового стану необхідно здійснити за наступними етапами (аналітичними блоками).

1. Аналіз активів підприємства.
2. Аналіз джерел капіталу підприємства.
3. Аналіз платоспроможності підприємства.
4. Аналіз ділової активності підприємства.
5. Аналіз прибутковості та рентабельності діяльності підприємства.
6. Аналіз фінансової стійкості підприємства.

На кожному етапі проведення аналізу необхідно здійснити інтерпретацію отриманих результатів та скласти проміжні аналітичні висновки, які мають висвітлювати причинно-наслідковий зв'язок.

Аналіз активів підприємства включає до себе здійснення:

- аналізу динаміки та структури активів підприємства;
- аналізу показників оцінки стану основних засобів.

Приклад аналітичної форми для проведення аналізу динаміки

(горизонтальний аналіз) активів підприємства наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Аналіз динаміки активів підприємства

№ з/п	Актив	На кінець року			2020/ 2019		2021/ 2020	
		2019	2020	2021	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1	2	3	4	5	6 (4-3)	7 (6/3x 100%)	8 (5-4)	9(8/4x 100%)
1	<i>Разом активів</i>							
2	Необоротні активи							
2.1	Нематеріальні активи (залишкова вартість)							
2.2	Основні засоби (залишкова вартість)							
2.3	...							
3	Оборотні активи							
3.1	Запаси							
3.2	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги							
3.3	...							
4	Необоротні активи, утримування для продажу, та групи вибуття							

При проведенні аналізу динаміки слід звернути увагу на наступне:

а) аналітична таблиця повинна відображати лише ті рядки звітності, що містять дані;

б) якщо у базисному році наведена певна сума, а у наступному – 0 (нуль), то відносне зниження складає 100%;

в) якщо у базисному році показник дорівнює нулю, відсоткове відхилення не розраховується;

г) якщо у базисному році приведена мінусова сума, а у наступному – плюсова, зміни у відносному значенні не розраховують.

Приклад аналітичної форми для проведення аналізу структури (вертикальний аналіз) активів підприємства наведено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Аналіз структури активів підприємства

№ з/п	Актив	на 31.12.19 р.		на 31.12.20 р.		на 31.12.21 р.		відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	2020/2019	2021/2020
		3	4	5	6	7	8	9 (6-4)	10 (8-6)
1	2								
1	<i>Разом активів</i>		100		100		100		
2	Необоротні активи								
2.1	Нематеріальні активи (залишкова вартість)								
2.2	Основні засоби (залишкова вартість)								
2.3	...								
3	Оборотні активи								
3.1	Запаси								
3.2	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги								
3.3	...								
4	Необоротні активи, утримування для продажу, та групи вибуття								

При проведенні структурного аналізу слід звернути увагу на наступне:

а) аналітична таблиця повинна відображати лише ті рядки звітності, що містять дані;

б) вертикальний аналіз проводять для виявлення змін внутрішньої структури фінансової звітності, з'ясування частки окремої статті у загальному підсумку. Також, залежно від завдань аналізу, проводять аналіз структури окремих статей. Наприклад, при аналізі запасів доцільно не тільки визначити, яку частку від всіх коштів було вкладено у запаси. Корисно розглянути структуру запасів

за видами та її зміни.

в) при інтерпретації змін пропорцій структурних складових фінансової звітності слід враховувати, що зміни відсоткових співвідношень можуть відбуватися під впливом змін фактичної величини як безпосередньо статті, так і величини загальної суми. Розглянемо приклад (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Приклад аналізу структури активів підприємства

№ з/п	Актив	на 31.12.19 р.		на 31.12.20 р.		на 31.12.21 р.		відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	2020/2019	2021/2020
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								(6-4)	(8-6)
1	<i>Разом активів</i>	2645	100	3200	100	3200	100	-	-
2	Необоротні активи	1550	58,6	1550	48,4	1700	53,1	- 10,2	4,7
2.1	Нематеріальні активи (залишкова вартість)	1000	37,8	1000	31,3	1000	31,5	- 6,5	0,5

З наведеного прикладу наочно видно, що зміни структури активів не завжди супроводжувалися змінами фактичної величини показників за статтями звітності, тому висновки слід робити обережно, щоб уникнути можливого викривлення розуміння змісту структурних змін у звітності.

У подібному випадку доцільно супроводжувати інтерпретацію результатів структурного аналізу поясненнями щодо особливостей змін фактичної величини показників.

Аналіз активів підприємства корисно доповнити розрахунками додаткових показників, які характеризують майновий стан підприємства, особливо у частині аналізу основних засобів.

Алгоритм розрахунку показників оцінки стану основних засобів підприємства представлено у таблиці 3.4.

На розсуд студента, за погодженням з керівником КР склад додаткових показників, які характеризують складові майна підприємства, ефективність їх використання можливо розширити.

Таблиця 3.4 - Алгоритм розрахунку показників оцінки стану основних засобів підприємств

Показник	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Коефіцієнт зносу основних засобів (ОЗ)	Характеризує стан та ступінь зносу ОЗ. Розраховується як співвідношення суми зносу ОЗ до їхньої первісної вартості	$\frac{\text{ф1р.1012}}{\text{ф1р.1011}}$
Коефіцієнт оновлення основних засобів (ОЗ)	Показує, яку частину від наявних на кінець звітного періоду становлять нові ОЗ. Розраховується як співвідношення первісної вартості ОЗ, що надійшли за звітний період, до первісної вартості ОЗ, наявних на балансі підприємства на кінець звітного періоду	$\frac{\text{ф.5 р.260(гр.5)}}{\text{ф.1 р.1011}}$
Коефіцієнт вибуття основних засобів (ОЗ)	Показує, яка частина ОЗ вибула за звітний період. Розраховується як співвідношення первісної вартості ОЗ, що вибули за звітний період, до первісної вартості ОЗ, наявних на балансі підприємства на початок звітного періоду	$\frac{\text{ф.5 р.260 (гр.8)}}{\text{ф.1 р.1011}}$

У таблиці 3.5 наведено приклад аналітичної форми для аналізу показників стану основних засобів.

Таблиця 3.5 – Приклад форми для аналізу показників стану основних засобів (ОЗ)

Показник	На кінець року			Відхилення	
	2019	2020	2021	2020/ 2019	2021/ 2020
1	2	3	4	5 (3-2)	6 (4-3)
Коефіцієнт зносу ОЗ					
Коефіцієнт оновлення ОЗ					
Коефіцієнт вибуття ОЗ					

Аналіз джерел капіталу підприємства включає до себе здійснення аналізу динаміки та структури власного капіталу та зобов'язань підприємства. Аналітичні форми для здійснення

розрахунків складаються подібно до прикладів, представлених у таблицях 3.1 та 3.2.

Якщо досліджуване підприємство за організаційно-правовою формою є **Публічним Акціонерним Товариством (ПАТ)**, то аналіз джерел капіталу підприємства корисно доповнити розрахунками наступних додаткових показників, які характеризують ефективність вкладень власного капіталу (табл. 3.6).

Таблиця 3.6 - Алгоритм розрахунку показників ринкової вартості власного капіталу підприємства

Показник	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Коефіцієнт віддачі акціонерного капіталу	Характеризує рівень чистого прибутку, який припадає на акціонерний капітал	$\frac{\text{ф.2р.2350}}{\text{ф.2р.2600}}$
Балансова вартість однієї акції	Відображає розмір акціонерного та резервного капіталів, які припадають на одну акцію, тобто забезпеченість акціонерного товариства власними коштами	$\frac{\text{ф.1(р.1400 + р.1415)}}{\text{ф.2р.2600}}$
Коефіцієнт дивідендних виплат	Характеризує частку дивідендних виплат в чистому прибутку акціонерного товариства	$\frac{\text{ф.2р.2350}}{\text{ф.1р.1640}}$

Аналіз платоспроможності підприємства проводять для оцінки його здатності вчасно і в достатніх обсягах розраховуватись за зобов'язаннями.

Аналіз платоспроможності підприємства включає до себе здійснення:

- оцінювання ліквідності балансу підприємства;
- розрахунок коефіцієнтів ліквідності;
- розрахунок додаткових показників платоспроможності.

Аналіз ліквідності балансу підприємства полягає в порівнянні коштів за активом, згрупованих за ступенем зменшення ліквідності, з зобов'язаннями за пасивом, що групуються за ступенем терміновості їхнього погашення.

Для аналізу ліквідності балансу активи підприємства залежно від швидкості перетворення їх на гроші поділяються на чотири групи. Відповідно виділених груп активів відокремлюють чотири групи пасивів.

Алгоритм розрахунку наведено у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 - Агрегований баланс для аналізу ліквідності балансу

Алгоритм розрахунку	Зіставлення на кінець періоду	Алгоритм розрахунку
Найбільш ліквідні активи (A1)	«>» або «<»	Найбільш термінові зобов'язання (П1)
p.1160 + p.1165		p.1615 + p.1620 + p.1625 + +p.1630 + p.1635 + p.1640 + p.1645 + p.1650 + p.1660 + p.1670 + p.1690
Швидкоореалізовані активи (A2)	«>» або «<»	Короткострокові пасиви (П2)
p.1125 + p.1130 + p.1135 + p.1140 + p.1145 + p.1155 + p.1190		p.1600 + p.1605 + p.1610
Повільнореалізовані активи (A3)	«>» або «<»	Довгострокові пасиви (П3)
p.1100 + p.1170		p.1595
Важкореалізовані активи (A4)	«>» або «<»	Постійні пасиви (П4)
p.1095 + p.1200		p.1495 + p.1665

Коефіцієнти ліквідності є коефіцієнтами, за допомогою яких оцінюється здатність фірми (компанії, підприємства) виконувати свої короткотермінові зобов'язання, її платоспроможність. З цією метою використовують:

- коефіцієнт покриття (поточної /загальної ліквідності);
- коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності;
- коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Алгоритм розрахунку коефіцієнтів ліквідності наведено у таблиці 3.8.

Таблиця 3.8 – Алгоритм розрахунку коефіцієнтів ліквідності

Показник	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Коефіцієнт покриття (поточної /загальної ліквідності)	Розраховується як співвідношення оборотних активів до поточних зобов'язань підприємства та показує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань	$\phi 1p.1195 / \phi 1p.1695$
Коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності	Розраховується як співвідношення найбільш ліквідних оборотних засобів (грошових засобів та їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості) до поточних зобов'язань підприємства.	$\phi 1(p.1195 - p.1100-1110-1170-1190) / \phi 1p.1695$
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Обчислюється як співвідношення грошових засобів та їхніх еквівалентів і до поточних зобов'язань. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина боргів підприємства може бути сплачена негайно	$\phi 1p.1165 / \phi 1p.1695$

У таблиці 3.9 наведено приклад аналітичної форми для аналізу показників коефіцієнтів ліквідності.

Таблиця 3.9 – Приклад форми для аналізу коефіцієнтів ліквідності

Показник	Нормативне значення	На кінець року			Відхилення	
		2019	2020	2021	2020/ 2019	2021/ 2019
1	2	3	4	5	6 (4-3)	7(5-4)
Коефіцієнт покриття						
Коефіцієнт проміжної (швидкої) ліквідності						
Коефіцієнт абсолютної ліквідності						

Аналіз платоспроможності підприємства корисно доповнити розрахунками додаткових показників, які характеризують його ліквідність.

Різноманітні додаткові показники платоспроможності розраховуються за потребою, якщо варто виявити можливі причини погіршення ліквідності. Найчастіше використовують показник чистого оборотного (робочого) капіталу та коефіцієнти, які характеризують наявність та маневреність власних оборотних коштів. Алгоритм розрахунку додаткових показників представлено у таблиці 3.10.

Таблиця 3.10 – Алгоритм розрахунку додаткових показників платоспроможності

Показник	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Чистий оборотний (робочий) капітал	Розраховується як різниця між оборотними активами підприємства та його поточними зобов'язаннями. Його наявність та величина свідчать про спроможність сплачувати свої поточні зобов'язання	$\phi 1 (p.1195 - p.1695)$
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	Розраховується як відношення величини чистого оборотного капіталу до величини оборотних активів підприємства і показує забезпеченість підприємства власними оборотними засобами	$\phi 1(p.1195 - p.1695) / \phi 1p.1195$
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, а яка – капіталізована. Розраховується як відношення чистого оборотного капіталу до власного капіталу	$\phi 1(p.1195 - p.1695) / \phi 1p.1495$

Аналітична форма для розрахунку додаткових показників платоспроможності складається подібно до таблиці 3.5.

Аналіз ділової активності підприємства дозволяє оцінити ефективність основної діяльності підприємства та полягає в дослідженні рівнів та динаміки показників оборотності. Залежно від

завдань аналізу розраховують різні показники оборотності. Алгоритм розрахунку основних показників ділової активності підприємства представлено у таблиці 3.11.

Таблиця 3.11 - Алгоритм розрахунку показників ділової активності підприємства

Показник	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Коефіцієнт оборотності активів	Обчислюється як співвідношення чистого доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньої величини активів підприємства і характеризує ефективність використання підприємством усіх наявних ресурсів, незалежно від джерел їхнього залучення	$\frac{\text{ф}2\text{р.}2000}{\text{ф}1(\text{р.}1300(\text{гр.}3) + \text{р.}1300(\text{гр.}4)) / 2}$
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (ДЗ)	Розраховується як співвідношення чистого доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньорічної величини ДЗ і показує швидкість обороту ДЗ підприємства за період, що аналізується, розширення або зниження позик, що надаються підприємством	$\frac{\text{К}_{\text{ДЗ}} = (\text{Середньорічна величина дебіторської заборгованості} / \text{Обсяг чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}) * 365}{365}$
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (КЗ)	Розраховується як співвідношення чистого доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньорічної величини КЗ. Показує швидкість обороту КЗ підприємства за період, що аналізується, розширення або зниження позик, що отримується підприємством	$\frac{\text{К}_{\text{КЗ}} = (\text{Середньорічна величина кредиторської заборгованості} / \text{Обсяг чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}) * 365}{365}$

Також доцільно розрахувати строк погашення дебіторської та кредиторської заборгованості. Алгоритм розрахунку строку погашення дебіторської та кредиторської заборгованості представлено у таблиці 3.12.

Таблиця 3.12 – Алгоритм розрахунку строку погашення дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства.

Показник	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Строк погашення дебіторської та кредиторської заборгованостей	Розраховується як відношення тривалості звітного періоду (360) до коефіцієнта оборотності дебіторської або кредиторської заборгованості та показує середній період погашення дебіторської або кредиторської заборгованостей	Строк погашення деб. заб. = $365 / K_{ДЗ}$ Строк погашення кред. заб. = $365 / K_{КЗ}$

У разі необхідності, корисно розрахувати коефіцієнт оборотності та період обороту запасів (як в цілому, так й за окремими групами), загальний принцип розрахунку яких відповідає алгоритмам, представленим у таблицях 3.11-3.12 .

Аналітична форма для розрахунку показників ділової активності складається подібно до таблиці 3.9.

Аналіз прибутковості та рентабельності діяльності підприємства є дуже важливим елементом аналізу фінансового стану підприємства. Показники цієї групи слугують для оцінки результативності вкладення коштів у підприємство та використовують як інструмент при розробці інвестиційної політики і ціноутворення.

У сучасній аналітичній практиці застосовують безліч показників, які з різних позицій характеризують прибутковість діяльності підприємств. Велике значення при цьому має вибір оціночного показника (прибутку), що використовується в розрахунках. Найчастіше використовується чотири показника: валовий прибуток, операційний прибуток, прибуток до оподаткування, чистий прибуток. У зарубіжній практиці широко використовують показник прибутку до вирахування відсотків і податків (показник EBITDA).

Залежно від того, з чим порівнюється показник прибутку виділяють і групи коефіцієнтів рентабельності (рентабельність капіталу, рентабельність активів, рентабельність продажів та інша). Алгоритм розрахунку найбільш вживаних показників представлений у таблиці 3.13.

Таблиця 3.13 - Алгоритм розрахунку показників рентабельності

Показник	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Коефіцієнт рентабельності активів	Розраховується як відношення чистого прибутку підприємства до середньорічної вартості активів і характеризує ефективність використання активів підприємства	$\frac{\text{ф}2\text{р.}2350 \text{ або } \text{р.}2355}{\text{ф}1(\text{р.}1300 \text{ (гр.}3) + \text{р.}1300 \text{ (гр.}4))} / 2$
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Розраховується як відношення чистого прибутку підприємства до середньорічної вартості власного капіталу і характеризує ефективність вкладення коштів до даного підприємства	$\frac{\text{ф}2\text{р.}2350 \text{ або } \text{р.}2355}{\text{ф}1(\text{р.}1495 \text{ (гр.}3) + \text{р.}1495 \text{ (гр.}4))} / 2$
Коефіцієнт рентабельності продажу	Розраховується як відношення чистого прибутку підприємства до чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) і характеризує ефективність господарської діяльності підприємства	$\frac{\text{ф}2\text{р.}2350 \text{ або } \text{р.}2355}{\text{ф}2\text{р.}2000}$
Коефіцієнт рентабельності реалізації продукції	Розраховується як відношення прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг) до витрат на її виробництво та збут і характеризує прибутковість господарської діяльності підприємства від основної діяльності	$\frac{\text{ф}2\text{р.}2190 \text{ (або } \text{р.}2195) + 2180 - 2120}{\text{ф}2(\text{р.}2050 + 2130 + 2150)}$

Аналітична форма для розрахунку показників рентабельності складається подібно до таблиці 3.5.

За потребою, аналітик може здійснити вертикальний та горизонтальний аналіз Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), провести факторний аналіз фінансових результатів з метою виявлення основних факторів впливу на результативність діяльності.

В цілому, при проведенні фінансового аналізу аналітик на власний розсуд встановлює систему взаємопов'язаних показників прибутковості та рентабельності залежно від завдань аналізу.

Аналіз фінансової стійкості підприємства проводиться для визначення перспектив довгострокового розвитку підприємства.

Фінансова стійкість – це стан майна підприємства, що гарантує йому платоспроможність.

Фінансова стійкість підприємства передбачає, що ресурси, вкладені в підприємницьку діяльність, повинні окупитись за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів.

Зазвичай виділяють чотири типи фінансової стійкості з такими назвами:

- абсолютна фінансова стійкість;
- нормальна фінансова стійкість;
- нестійкий фінансовий стан. Для визначення ступеню нестійкості фінансового стану використовують методи оцінки ймовірності банкрутства;
- кризовий фінансовий стан.

Аналіз фінансової стійкості підприємства включає до себе здійснення:

- розрахунок показників фінансової незалежності;
- оцінка ймовірності банкрутства.

У зарубіжній практиці для характеристики фінансової незалежності використовують термін «фінансовий важіль» (фінансовий леверидж). Фінансовий важіль (financial leverage) збільшує прибутки і збитки, які підприємство одержує за допомогою позик.

Концепція ефективного фінансового левериджу, що застосовують у практиці розвинених країн, пов'язана з оцінкою взаємозв'язку структури поточних та довгострокових зобов'язань з відповідними ризиками та доходністю.

У вітчизняній практиці для аналізу показників фінансової незалежності використовують різні показники, серед яких основними є коефіцієнт фінансової незалежності (автономії), коефіцієнт фінансування. Алгоритм розрахунку показників фінансової незалежності наведено у таблиці 3.14.

Таблиця 3.14 - Алгоритм розрахунку показників фінансової незалежності

Показник	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Розраховується як відношення власного капіталу підприємства до підсумку балансу підприємства і показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність	$\phi 1p.1495 / \phi 1p.1900$
Коефіцієнт фінансування	Розраховується як співвідношення залучених і власних засобів і характеризує залежність підприємства від залучених засобів	$\phi 1(p.1595 + p.1695 + p.1700 + +p.1800) // \phi 1p.1495$

Аналitiчна форма для розрахунку показників фінансової незалежності складається подiбно до таблиці 4.9.

Прогнозування ймовірності банкрутства необхідно для з'ясування тенденцій розвитку підприємства в умовах постійних змін факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, пошуку раціональних заходів для підтримання фінансової стійкості та ефективності його економічної поведінки.

Існує багато західних та вітчизняних моделей оцінки ймовірності банкрутства. У рамках виконання КР студент повинен розрахувати ймовірність банкрутства за моделлю Е.Альтмана (1966 р. та 1983 р.). На власний розсуд, за погодженням з керівником, студент може обрати один з варіантів моделі та додатково використати інші методи оцінки ймовірності банкрутства.

Алгоритм розрахунку п'ятифакторної моделі Е.Альтмана (1966р.) такий:

$$Z = 1,2K1 + 1,4K2 + 3,3K3 + 0,6K4 + 0,99K5,$$

де $K1$ = Власний оборотний капітал / Загальна вартість активів;

$K2$ = Нерозподілений прибуток / Загальна вартість активів;

$K3$ = Операційний прибуток / Загальна вартість активів;

$K4$ = Балансова вартість власного капіталу / Позиковий капітал;

$K5$ = Чистий дохід від реалізації / Загальна вартість активів.

Здобуті в процесі розрахунків значення Z -показника свідчать про наступне:

- $Z < 1,8$ – ймовірність банкрутства висока;
- $1,8 < Z < 2,7$ – ймовірність банкрутства дуже висока;
- $2,71 < Z < 2,9$ – банкрутство можливе;
- $Z > 3$ – ймовірність банкрутства дуже низька.

Алгоритм розрахунку п'ятифакторної моделі Е.Альтмана (1983р.) такий:

$$Z = 0,717K_1 + 0,847K_2 + 3,107K_3 + 0,42K_4 + 0,995K_5,$$

де ті самі показники, що і в попередній моделі.

Якщо розраховане значення $Z < 1,23$, то підприємству у найближчі два-три роки загрожує банкрутство. Якщо розраховане значення $Z > 1,23$, то підприємство має стійкий фінансовий стан.

Висновки і пропозиції КР є стислим викладенням підсумків проведеного дослідження. Вдало написаний висновок логічно завершує КР, робить її цільною і закінченою, тому він має бути побудований відповідно до логіки КР. У висновках розкривають відомості про досягнення встановленої мети та завдань КР за допомогою намічених методів дослідження. Ознайомлення з текстом висновків повинно сформувавши уявлення про ступінь реалізації автором курсової роботи поставленої мети і завдань

Висновки мають бути короткими і лаконічними, без зайвих подробиць. Використовують фрази: «В першому розділі курсової роботи було розглянуто (вивчено, досліджено) ...». «У другому розділі курсової даної роботи було розглянуто (проаналізовано, доведено, визначено та т.і)...»

Студент повинен стисло охарактеризувати результати проведеного аналізу фінансового стану підприємства, викласти власне судження (пропозиції) стосовно можливих заходів покращення фінансового стану досліджуваного підприємства.

Список використаних джерел

Список використаних джерел – це перелік цитованих, розглядуваних, згадуваних та використаних джерел інформації.

Перелік джерел, на які є посилання в основній частині курсової роботи, наводять у кінці тексту курсової роботи, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту повинні бути посилання.

Бібліографічні описи в переліку посилань подають у алфавітному порядку.

Бібліографічні описи виконують, як правило, на мові джерела інформації.

Має містити не менше 20 найменувань літературних джерел.

Додатки

У додатках розміщується матеріал, який:

- є необхідним для повноти курсової роботи, але включення його до основної частини курсової роботи може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;

- не може бути послідовно розміщений в основній частині курсової роботи через великий обсяг або спосіб відтворення;

- може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців даної галузі.

У додатки можуть бути включені: ілюстративний матеріал, таблиці, проміжні розрахункові докази, формули і розрахунки, текст допоміжного характеру.

Обов'язковою складовою додатків є фінансова звітність підприємства, за даними якої проводились розрахунки фінансового стану підприємства. Неподання у додатках фінансової звітності підприємства є підставою для повернення курсової роботи студенту на доопрацювання, оскільки її відсутність унеможливує здійснення перевірки правильності проведення студентом відповідних розрахунків.

4. ВКАЗІВКИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні положення

Робота має бути надрукована на одному боці сторінок стандартного білого паперу формату А4. У друкованому варіанті комп'ютерний текст: 1,5 інтервал, 14-й кегль, шрифт - Times New Roman, абзацний відступ 1,25 см.

Допускається окремі частини курсової роботи (титульний лист, завдання на роботу, додатки) виконувати іншим способом, ніж основна частина.

Текст курсової роботи слід друкувати, додержуючись такої ширини полів: верхнє і нижнє - 20 мм, лівє – 2,5 мм, правє – 1,5 мм.

Скорочєння слів і словосполучєнь у курсової роботі повинно вiдповiдати чинним стандартам з бiблiотечної та видавничої справи.

Заголовки структурних елементiв курсової роботи «ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ», «РЕФЕРАТ», «ЗМIСТ», «ДОДАТКИ» не нумерують, а їх назви правлять за заголовки структурних елементiв.

Роздiли і пiдроздiли повиннi мати заголовки. Пункти і пiдпункти можуть мати заголовки.

Заголовки структурних елементiв курсової роботи і роздiлiв слiд розташовувати посерединi рядка і друкувати великими лiтерами, **жирним шрифтом** та без крапок в кiнцi, не пiдкреслюючи.

Заголовки пiдроздiлiв курсової роботи слiд починати з абзацного вiдступу і друкувати маленькими лiтерами, крiм першої великої, **жирним шрифтом**, не пiдкреслюючи. Крапку в кiнцi заголовка не ставлять.

Перенесєння слів у заголовку роздiлу не допускається.

Абзацний вiдступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту курсової роботи і дорiвнювати

Заголовки пунктiв друкують маленькими лiтерами (крiм першої великої) **жирним шрифтом** з абзацного вiдступу, без крапок в кiнцi, не пiдкреслюючи.

Вiдстань мiж заголовками (за винятком заголовка пункту), а також мiж заголовком і подальшим чи попереднiм текстом має бути не менше, нiж два рядки.

Не допускається розмiщувати назву роздiлу, пiдроздiлу, а також пункту в нижнiй частинi сторiнки, якщо пiсля неї розмiщено тiльки один рядок тексту.

До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел. Але всi сторiнки зазначених елементiв курсової роботи пiдлягають нумерацiї на загальних засадах.

Нумерацiя сторiнок

Сторiнки курсової роботи слiд нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрiзної нумерацiї усього тексту. Номер сторiнки проставляють у правому верхньому кутi сторiнки без крапки в кiнцi.

Титульний лист включають до загальної нумерації, але номер сторінки на титульному листі не проставляють.

Завдання на роботу включають до загальної нумерації. При двохсторонньому типографському бланку завдання враховують як дві сторінки, але номери сторінок на завданні не проставляють.

Реферат, текст змісту, перелік умовних позначень також включають до загальної нумерації, але номери сторінок на них не проставляють. Нумерація роботи починається зі вступу.

Ілюстрації й таблиці, які розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації.

Нумерація розділів, підрозділів

Розділи, підрозділи, пункти, підпункти курсової роботи нумерують арабськими цифрами.

Розділи курсової роботи мають порядкову нумерацію в межах викладення курсової роботи і позначаються арабськими цифрами без крапки, наприклад: РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2 тощо. Після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи мають порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу ставлять крапку, наприклад: 2.1., 2.2., 2.3. тощо. Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Пункти мають порядкову нумерацію в межах кожного розділу або підрозділу.

Ілюстрації

Для пояснення тексту курсової роботи необхідно його ілюструвати графіками, діаграмами, схемами тощо. Ілюстрації, вміщені у текст курсової роботи, іменують рисунками.

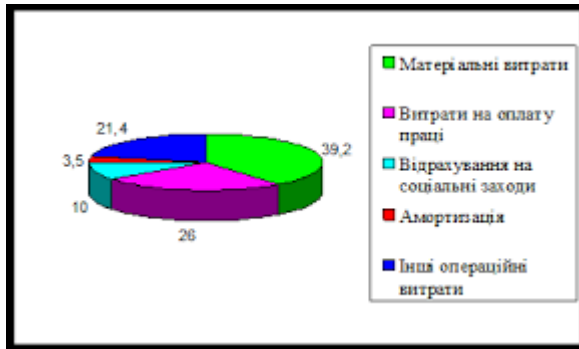
Ілюстрації розміщуються у курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці у зручній для ознайомлення формі тобто, щоб для вивчення цього рисунка сторінку можна було б повернути за годинниковою стрілкою. На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті курсової роботи.

Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках.

Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад:

Рисунок 2.2 - Структура витрат підприємства за елементами

Найменування повинно відображати зміст рисунка та бути коротким та розташовуватися по центру. Його розміщують після номера рисунка і виконують малими літерами з першої великої **жирним шрифтом**.

Якщо ілюстрації, що розміщено в роботі, створені не автором, необхідно, подаючи їх у роботі, вказати використовуване джерело.

Якщо після посилання на рисунок йде розгляд матеріалу, що ілюструється, то у розповіді слово «рисунок» пишуть без номеру, наприклад: «Як видно з рисунка ...».

Ілюстрації, за необхідності, можуть бути перелічені в змісті з зазначенням їх номерів, назв і номерів сторінок на яких вони вміщені.

Таблиці

Для зручності викладу і читання тексту цифрові та інші показники рекомендується оформляти у вигляді таблиці. Таблиці є формою представлення у зручній та наочній формі цифрового матеріалу. На всі таблиці мають бути посилання у тексті. При складанні та оформленні таблиць слід дотримуватись наступних правил.

Таблицю розміщують *після першого посилання* на неї в тексті (посилання мають бути в тексті на всі таблиці).

Таблиця обов'язково повинна мати текстовий заголовок, який розміщується над таблицею. Назва має бути стислою і віддзеркалювати зміст таблиці. Слово «Таблиця» _____ вказують один раз зліва над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження таблиці _____» з зазначенням номеру таблиці.

1. Нумерація таблиць загальна - арабськими цифрами. Номер таблиці складається з номеру розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад: Таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

2. Заголовки граф повинні починатися з великої літери. підзаголовки – з маленької, якщо вони становлять одне речення з заголовком і з великої, якщо вони самостійні. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапку не ставлять.

3. Рядки в таблицях нумеруються тільки якщо у тексті є посилання на конкретний рядок. Якщо такого посилання немає, то нумерувати рядки недоречно, отже графу № з/п в таблицю включати непотрібно. Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщують одну частину під другою, або поруч, або переносять частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в кожній частині таблиці її головку і боковик.

Таблиця має складатись 12 шифром з одинарним міжрядковим інтервалом.

Переліки

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліком ставлять двокрапку.

Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або не нумеруючи – дефіс (перший рівень деталізації).

Переліки друкують малими літерами з абзацного виступу 1,25 см.

Формули та рівняння

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються.

Формули розташовують по тексту або окремими рядками. По тексту розміщують нескладні формули, окремими рядками – основну формули, що застосовуються у роботі при розрахунках та дослідженнях.

Формули розташовують симетрично тексту, у якому вони згадуються. В одному рядку можна розташовувати тільки одну формулу. Вище і нижче кожної формули залишають по одному вільному рядку.

Переносити продовження формули на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, причому знаки на початку наступного рядка повторюють. При переносі на операції множення застосовують знак (x). Формули, які йдуть одна за одною, розділяють комою.

Позначення величин, які входять до формул, повинні відповідати позначенням відповідних стандартів.

Пояснення позначень величин і числових коефіцієнтів, якщо вони не пояснені раніше у тексті, мають бути наведені безпосередньо під формулою з нового рядка з абзацу зі слова «де» без двокрапки у тій послідовності, у якій вони наведені у формулі. Після формули перед словом «де» ставиться кома.

Якщо необхідно навести числові значення величин, то його записують після розшифровки. Приклад.

Інвестиційна вартість конвертованої облигації ($B^{(i)}$) визначають за формулою :

$$B^{(i)} = \sum_{t=1}^n \frac{D}{(1+i_c)^t} + \frac{B^{(N)}}{(1+i_c)^n}, \quad (1.1)$$

де D – розмір річних дивідендів, що сплачуються на конвертовану облигацію;

$B^{(N)}$ – номінал конвертованої облигації;

i_c – купонна ставка аналогічної конвертованої звичайної облигації;

n – термін «життя» конвертованої облигації.

Формули мають бути пронумеровані у межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (3.1) (перша формула третього розділу).

Номер формули записують у круглих дужках справа від неї у кінці рядка.

При переносі формули на наступний рядок (сторінку) номер зазначають біля її закінчення.

Формули можуть бути виконані комп'ютерним висотою не менш 2,5 мм. Застосування комп'ютерних і рукописних символів в одній формулі не допускається. Рекомендується застосування редактора формул Microsoft Equation.

Посилання

У КР наводять посилання:

- на даний документ (курсової роботи);
- на стандарти, підручники, навчальні посібники та інші документи.

При посиланні на розділ, підрозділ, пункт, підпункт або перелік курсової роботи слід писати : «... відповідно до розділу 2 ...», «згідно з підрозділом 2.1. ....», «...згідно з пунктом 3.1.2. ....», «... зазначеного у переліку 2) ...».

Посилання на таблиці, ілюстрації, формули і додатки подають таким чином:

- « ... наведені у таблиці 2.3» або «наведені у табл. 2.3»;
- «... подані у таблиці 2.1» або «подані у табл. 2.1»;
- «... згідно з рисунком 2.2» або «згідно з рис. 2.2»;
- «... показано на рисунку 4.3» або «показано на рис. 2.3»;
- «... у формулі (2.4)», «як видно з формули (2.4)»;
- «... подані у додатку Б», «наведені у додатку Б».

При повторних посиланнях пишуть:

- «... дивись таблицю 2.1» або «див. табл. 2.1»;
- «дивись рисунок 2.4» або «див. рис. 2.4»;
- «... дивись формулу (2.6)» або «див. формулу (2.6)»;
- «... дивись додаток Б» або «див. додаток Б».

Посилання на джерела інформації курсової роботи позначають у тексті викладу порядковими номерами у квадратних дужках таким чином : « ... у роботах [2, 3]», «... [8, таблиця 22, с. 98]», «... [4, с. 24]».

Порядковий номер джерел надають по мірі появи посилання на те ж саме джерело, його номер повторюють.

Посилання на документ подають у цілому або на його структурні елементи (розділи, підрозділи, пункти, підпункти і додатки). При посиланні на структурні елементи зазначають їх номер і найменування. При повторних посиланнях зазначають лише номер.

Лапки. Лапки застосовують для того, щоб виокремити авторську цитату в тексті. По суті, це думка науковця, яку ми вважаємо за доцільне включити у курсову роботу в незмінному вигляді, щоб доповнити чи підкреслити свої думки та висновки. Інколи цитату включають як виразну ілюстрацію та тому, що вона вписується у потрібний нам контекст. Отже, лапки допомагають здобувачу вищої освіти відокремити конкретний цитований текст іншого автора, від власного авторського тексту. В результаті правильно оформлена цитата не вважається плагіатом, а є лише запозиченням.

«Український правопис» (редакції 2019 року) допускає вживання таких різновидів лапок:

«...» – французькі лапки;

“...” – англійські лапки;

Це найбільш поширені варіанти використання лапок, проте в різних стилях цитування можуть використовуватися й інші види лапок. Втім важливо: якщо ви обрали певний стиль цитування для своєї дипломної роботи, то повинні дотримуватися його протягом усього тексту.

Спеціальні сервіси для перевірки на наявність запозичень (плагіату) у тексті курсової роботи можуть розпізнати цитати, оформлені в різних стилях цитування (зокрема – APA, MLA, Chicago (Turabian), Harvard, ДСТУ 8302:2015) та багато інших.

Якщо цитування оформлене відповідно до вимог стилю з використанням лапок та посилань на перелік літератури, текст цитати не буде вважатися плагіатом.

Щоб сервіс із перевірки на плагіат не пропустив вашу цитату, не забувайте ставити пробіл після лапок: так сервісу легше буде визначити наявність цитати в тексті.

Пам'ятайте, що у цитаті можна використати не більше 900 символів, тому уважно слідкуйте за тим, чи поставили ви лапки в кінці речення. Будь-яка цитата повинна мати лапки на початку та в кінці тексту.

Виконання вимог до цитування у курсовій роботі допоможе уникнути плагіату під час спеціальної перевірки на запозичення.

Скорочення. Під час скорочень слів застосовують два прийоми: відсікання та стягування.

Стягування - скорочування слова вибіркоким вилучанням приголосних та голосних літер.

Відсікання - скорочування слова відкиданням двох або більше літер в кінці слова.

В обох випадках повинно залишатися не менше ніж дві літери (окрім загальноприйнятих скорочень рік - р., сторінка - с., місто - м. і т. д.).

Під час відсікання крапка ставиться. А під час стягування крапка не ставиться.

Тобто правильно, наприклад: 100 грн, а не 100 грн. (з крапкою).

Також без крапок пишуть: млн, млрд, трлн (скорочення, здійснене прийомом стягування).

Зверніть увагу, що якщо грн в кінці речення, то за правилами правопису не скорочена форма вживається, а повна. Наприклад:

1. Ця річь коштує 1000 гривень.

2. 1000 грн коштувала ця річь

Додатки

Додатки є продовженням КР і мають наскрізну нумерацію сторінок, спільну зі звітом. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки.

Додатки, як правило, виконуються на аркушах формату А4, допускається використовувати формат А3, А4х3, А4х4, А2 і А1.

Перед додатками після списку використаних джерел інформації повинен міститися аркуш, на якому посередині аркуша прописними літерами розміру 36 pt друкують слово «ДОДАТКИ».

У додатки включають допоміжний матеріал, наприклад, звітні форми про діяльність об'єкта дослідження, математичні викладення і розрахунки, таблиці допоміжних цифр, методики, розроблені в процесі виконання роботи. Якщо проводилися дослідження на ПК, то обов'язково розміщують опис алгоритмів і програм задач, що розв'язувалися за їх допомогою.

У матеріалах додатків допускається використання шрифту розміром не менше 10 pt та одинарного міжрядкового інтервалу.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої. Посередині рядка над заголовком малими

літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Між позначенням додатка та його назвою залишають один вільний міжрядковий інтервал. Назву додатка зазначають, якщо у ньому міститься декілька об'єктів (таблиць, ілюстрацій, формул і тощо).

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Г, Є, З, І, Ї, И, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток Б і тощо.

Якщо для позначення додатків не вистачає літер абетки, подальше позначення додатків складається з двох літер: літери «А» і послідовно великих літер української абетки, за винятком літер Г, Г, Є, З, І, Ї, И, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток АА, АБ і тощо.

Додатки повинні мати спільну з рештою роботи наскрізну нумерацію сторінок. У випадку, якщо додаток створений із застосуванням альбомної орієнтації аркуша, номер сторінки проставляється у верхньому правому куті за книжковою орієнтацією аркуша.

Текст додатку може мати розділи, підрозділи, пункти та підпункти, які нумеруються у межах додатку і виконуються за загальними правилами, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: «А.2» - другий розділ додатка А; «В.3.1.» - перший підрозділ третього розділу додатка В.

Нумерація ілюстрацій, таблиць, формул, що є у тексті додатка, здійснюється у межах кожного додатка окремо. Номер у такому випадку складається з букви додатка та порядкового номера. Наприклад: А.1 – перший рисунок додатка А; А.2 – другий рисунок додатка А і тощо.

Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, їх нумерують, наприклад, рисунок А.1, таблиця А.1. У даному випадку назву додатка не зазначають, а зазначають лише назву таблиці або ілюстрації.

Якщо таблиці не вміщуються на одній сторінці додатка, то їх розміщують на декількох сторінках, а в правому верхньому куті кожної з них робиться напис «Продовження таблиці ...» і вказують відповідний номер, наприклад: «Продовження таблиці Б.1».

У посиланнях по тексту роботи на ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, що містяться у додатках, рекомендується писати: «...

на рисунку А.2 ...», «... в таблиці Б.3 ...», «... за формулою (В.1) ..», «... у рівнянні (Д.2) ...».

Якщо у ДР як додаток використовується документ, що має самостійне значення і оформлюється згідно з вимогами до документу даного виду, його копію вміщують у звіті без змін в оригіналі. Перед копією документу вміщують аркуш, на якому посередині після друкують слово «ДОДАТКИ ____» і його назву (за наявності), праворуч у верхньому куті аркуша проставляють порядковий номер сторінки. Сторінки копії документу нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок звіту (не займаючи власної нумерації сторінок документа

5. ВКАЗІВКИ ЩОДО ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота є окремим кредитним модулем. Підсумкову, диференційну за стобальною шкалою, оцінку курсової роботи визначає комісія з захисту курсової роботи з урахуванням оцінки керівника за такими критеріями:

- своєчасність захисту згідно з графіком – 5 балів;
- ступень дотримання вимог до змісту курсової роботи; згідно з методичними вказівками – до 70 балів;
- ступень дотримання вимог до оформлення курсової роботи – до 10 балів;
- якість захисту роботи – до 15 балів.

Основні умови одержання оцінки за курсову роботу.

Відмінно. Робота бездоганна у всіх відносинах, подані в роботі пропозиції мають практичне значення, доповідь є логічною і короткою, викладена вільно, зі знанням справи, рецензія керівника роботи позитивна, відповіді на запитання членів комісії аргументовані, переконливі і логічні.

Добре. Тема роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки неprinципового характеру: робота носить описовий характер, неповнота посилань, не виправлені зауваження керівника, недостатньо використані інформаційні матеріали, мають місце окремі зауваження у відгуку і рецензії. Доповідь логічна, викладена вільно, відповіді на запитання членів ДЕК в основному правильні.

Задовільно. Тема курсової роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компліятивний характер, наукова полеміка відсутня, в аналітичній частині – брак, або надлишок елементів опису, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції обґрунтовані непереконливо, рецензія керівника містить окремі зауваження, доповідь прочитана за текстом, дано відповіді не на всі запитання членів комісії. Є істотні зауваження щодо оформлення курсової роботи.

Незадовільно. Нечітко сформульована мета курсової роботи. Розділи погано зв'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконано поверхово, переважає описовість на шкоду системності і глибини. Запропоновані заходи випадкові, з аналізу не випливають, економічне обґрунтування неповне. До оформлення роботи є зауваження. Ілюстрації відсутні. Доповідь прочитана за готовим текстом. Відповіді на запитання членів комісії неточні чи неповні.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для курсового проекту (роботи)
90 – 100	A	відмінно
85 – 89	B	добре
75 – 84	C	
70 – 74	D	задовільно
60 – 69	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Захищена курсова робота залишається на кафедрі та передається до архіву Університету у встановлений термін.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Багацька, К. В. Фінансовий аналіз / К. В. Багацька, Т. А. Говорушко, О. О. Шеремет. - К.: Видавничий дім "АртЕк", 2014. - 320 с.
2. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: КНТУ, 2014. – 536 с.
3. Отенко І. П. О-82 Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 156 с.
4. Тігова Т.М., Селіверстова Л.С., Процюк Т.Б. Аналіз фінансової звітності. : навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2017 - 268с.
5. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Т98 Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 430 с.
6. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.
7. Фінансовий аналіз [Текст] : навчальний посібник / за заг. ред. Школьник І. О. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.

Додаткова

8. Бернстайн, Леопольд А. Анализ финансовой отчетности : Теория, практика и интерпретация : Л.А. Бернстайн ; [Пер. с англ. О.В. Скачкова и др.]. - М. : Финансы и статистика, 2003 (ОАО Тип. Новости). - 623 с.

9. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності / Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 476 від 11.04.2013 р., із змінами [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

10. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства / Затверджено наказом Міністерства економіки України № 14 від 19.01.2006 р. (у редакції наказу Міністерства економіки України № 1361 від 26.10.2010 р.), [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>.

11. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності / Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013 р., із змінами [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

12. Михайлюк О. Як читати і аналізувати фінансову звітність, 2003, с.17, с. 55-74 [Електронний ресурс] http://pmguinfo.dp.ua/images/documents/korp_otnosheniya/poleznie_publicacii/5_analiz_fin_otchetnosti.pdf

13. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Ю.М. Тютюнник. – К.: Знання, 2012. – 815 с.

14. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського; ред.: Т.Д. Косова, І.В. Сіменко. – К.: ЦУЛ, 2013. – 440 с.

15. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : [підручник] / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.

16. Шморгун Н. П. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.] / Н. П. Шморгун, І. В. Головка. – К. : ЦНЛ, 2006. – 528 с.

Додаток А
Приклад оформлення титульного листа

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повна назва кафедри, циклової комісії)

КУРСОВА РОБОТА

з _____
 (назва дисципліни)

на тему: _____

Студента (ки) ___ курсу ___ групи
 спеціальності _____

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь,
 прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: ___ Оцінка: ECTS ___

Члени комісії

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя

20__ рік

Додаток Б

**Приклад завдання на курсову роботу студенту
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Інститут, факультет,
відділення _____

Кафедра _____

Освітній ступень _____

Спеціальність _____

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____

“ ____ ” _____ 20__ року

**З А В Д А Н Н Я
НА КУРСОВУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) _____

керівник проекту (роботи) _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від

“ ____ ” _____ 20__ року № ____

2. Строк подання студентом проекту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які _____ потрібно розробити) _____

_____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

---

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

	Назва етапів курсової роботи	Строк виконання курсової роботи	<i>Примітка</i>

Студент

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Додаток В
РЕФЕРАТ

Курсова робота «Аналіз платоспроможності підприємства»: с. 35, рис. 2, табл. 18, додатків 6, джерел 20.

Об'єктом дослідження є процес аналізу фінансової звітності підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів здійснення аналізу фінансової звітності.

Мета курсової роботи – опанування теоретичних та методичних засад здійснення аналізу фінансового стану та надання пропозицій щодо покращення фінансових показників діяльності підприємства.

Завдання курсової роботи:

- розкрити теоретичні та методичні засади аналізу платоспроможності підприємства;

- проаналізувати фінансовий стан підприємства;

- надати пропозиції щодо покращення фінансових показників діяльності підприємства.

Методи дослідження: спостереження, балансовий, порівняння, динаміки, коефіцієнтів.

У першому розділі розглянуто.....

У другому розділі розглянуто.....

Ключові слова: ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ, ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ, ФІНАНСОВИЙ СТАН, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Додаток Д
Приклад оформлення змісту

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

РЕФЕРАТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ
АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ
ПАТ «Запоріжсталь»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПАТ
«Запоріжсталь»

2.2. Аналіз фінансового стану ПАТ «Запоріжсталь»

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Додаток Ж
Приклад оформлення Вступу

ВСТУП

Актуальність теми.

Мета роботи полягає в ...

Завдання роботи:

- вивчити.....;
- розглянути....;
- проаналізувати...;
- ....
- ....
- надати пропозиції щодо...;

Об'єкт дослідження

Предмет дослідження

Методи дослідження

Інформаційна база

Додаток К

Приклад оформлення Висновків та пропозицій

Відповідно до загальної мети і завдань курсової роботи сформульовані такі висновки та пропозиції:

1. За результатами вивчення теоретичних та методичних аспектів аналізу платоспроможності підприємства встановлено, що .....

2. Аналіз фінансового стану здійснено на матеріалах ПАТ «Запоріжсталь». Вивчення організаційно-економічних засад діяльності досліджуваного підприємства доводить, що.....

3. За результатами проведеного аналізу фінансового стану ПАТ «Запоріжсталь» з'ясовано, що ...

4. За результатами дослідження були підготовлені рекомендації щодо шляхів покращення фінансових показників досліджуваного підприємства. Пропонуємо....